

Webtervezés - 6. gyakorlat

Szerveroldali webprogramozás, PHP

Én: *összegányolom a webtervezés beadandót kicsivel a leadási határidő előtt*

185 validálási hiba a forráskódban:

Amikor a webterv gyakanyag hétről hétre egyre unalmasabb lesz...

- ...de legalább lesz Kahoot

- Eddig: **HTML** és **CSS**
  - HTML: weboldalak tartalmának kialakítása és strukturálása
  - CSS: weboldalak tartalmának formázása
- Összetettebb webes projektek esetén felmerül az igény arra, hogy bonyolultabb mögöttes logikát helyezzünk a weboldalaink mögé
  - **Webprogramozás**

Felhasználónév

Add meg a felhasználóneved...

Jelszó

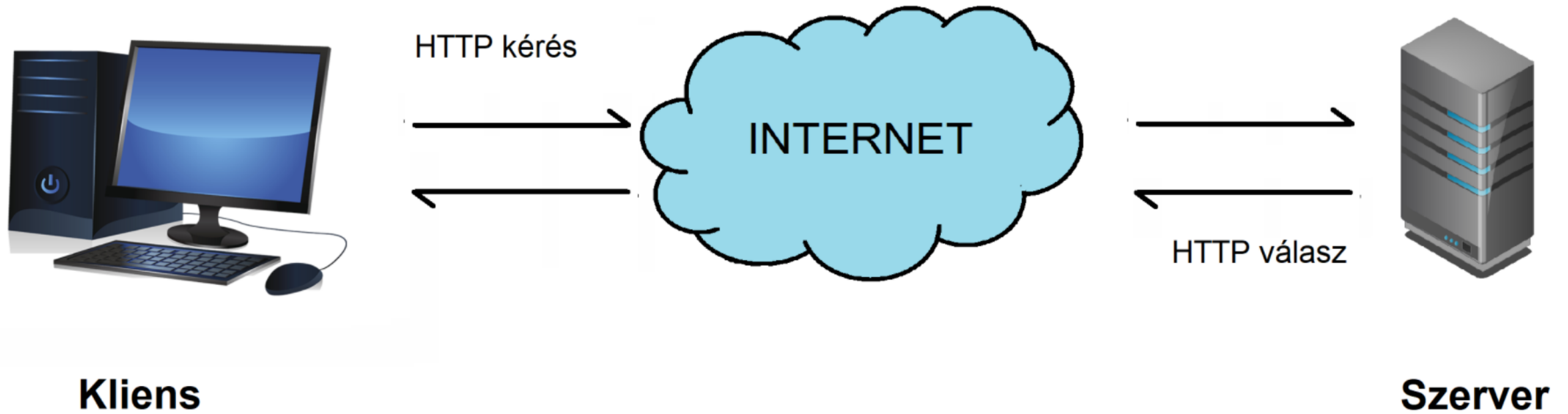
Add meg a jelszavad...

Bejelentkezés

☒ Emlékezz rám

A web működése

- Kliens-szerver architektúra:

- HTTP üzenetek:

HTTP kérés

Fejléc

```
GET /hello.htm HTTP/1.1
User-Agent: Mozilla/4.0
Host: www.test101.com
Accept-Language: en-us
Accept-Encoding: gzip, deflate
Connection: Keep-Alive
```

Törzs

HTTP válasz

```
HTTP/1.1 200 OK
Date: Mon, 27 Jul 2009 12:28:53 GMT
Server: Apache/2.2.14 (Win32)
Last-Modified: Wed, 22 Jul 2009 19:15:56 GMT
Content-Length: 88
Content-Type: text/html; charset=iso-8859-1
Connection: Close
```

```
<html>
  <body>
    <h1>Hello World!</h1>
  </body>
</html>
```

Kliens- és szerveroldali webprogramozás

	Kliensoldali webprogramozás	Szerveroldali webprogramozás
Hol futnak a kódok?	A felhasználó gépén	Egy webszerveren
Mire használják?	Látványelemek (pl. animációk) megvalósítása, űrlapadatok helyességének ellenőrzése (pl. e-mail cím formátuma)	Bizalmas adatok (pl. jelszavak) kezelése, adatbázis-kezelés, fájlkezelés, jogosultságkezelés
A programkód a weboldal forráskódjában...	...látható	...nem látható
Biztonságos az adatok tárolása?	Nem	Igen
Programozási nyelvek	JavaScript	PHP, Python, Node.js, ASP.NET, Java, Ruby, Perl

- **PHP** (**P**HP: **H**yperText **P**reprocessor)
  - Szerveroldali programozási nyelv (szkriptnyelv)
  - Főbb alkalmazási területei:
    - Dinamikus HTML tartalmak generálása
    - HTML űrlapok feldolgozása
    - Menetkövetés
    - Böngészőszűtik (cookie-k) kezelése
    - Fájlkezelés
    - Objektumorientált programozás
    - Adatbázis-kezelés
    - ...

What is PHP?

PHP (recursive acronym for *PHP: Hypertext Preprocessor*)

Salvador Dali

szerveroldali

- A PHP-ban való fejlesztéshez kelleni fognak:
  - Webszerver
  - PHP értelmező
  - Szerkesztőprogram
    - Gedit
    - Geany
    - Notepad++
    - Sublime Text Editor
    - Visual Studio Code
    - PhpStorm
    - ...

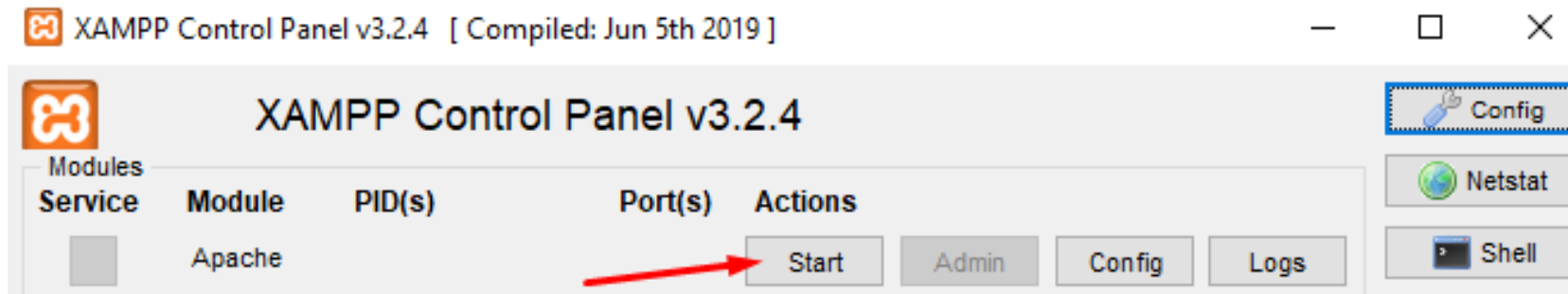
A XAMPP szoftver

- A **XAMPP** egy ingyenesen letölthető szoftver, amely biztosít nekünk egy webservert, egy adatbázis-szerver, valamint a PHP értelmezőt is telepíti
  - Letöltés: <https://www.apachefriends.org/hu/download.html>

A XAMPP szoftver

- A XAMPP használata PHP oldalak böngészőben való megtekintésére:
  - Webszerver elindítása az "Apache" felirathoz tartozó "Start" gombbal
  - PHP fájlok elmentése a **htdocs** mappán belülre
    - Windows: [XAMPP telepítése helye]/xampp/htdocs
    - Linux: /opt/lampp/htdocs
  - Böngészőben: localhost/[fájl útvonala a htdocs mappán belül]

- A PHP fájlok kiterjesztése: `.php`
  - Alapvetően egyszerű szöveges fájlok, amikbe HTML kódot is írhatunk
  - PHP kódokat `<?php` és `?>` között adhatunk meg
    - Az így megadott kódokat a PHP értelmező hajtja végre
    - Csak PHP kódot tartalmazó fájlok esetén a fájl végén szereplő `?>` elhagyható
  - Rövid kiíratásokra használható még: `<?= "kiírandó kifejezés" ?>`

A legelső PHP oldalunk

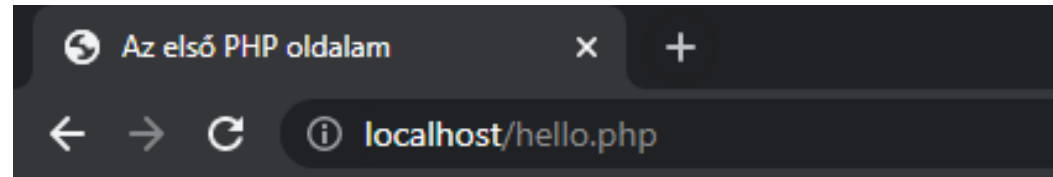
- Készítsük el a legelső PHP-s weboldalunkat!
  - Hozzunk létre egy `hello.php` nevű fájlt a `xampp/htdocs` mappában, és írjuk bele az alábbi forráskódot!

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="hu">
<head>
  <title>Az első PHP oldalam</title>
  <meta charset="UTF-8"/>
</head>
<body>
  <?php
    echo "Hello World! <br/>";
  ?>
</body>
</html>
```


A legelső PHP oldalunk

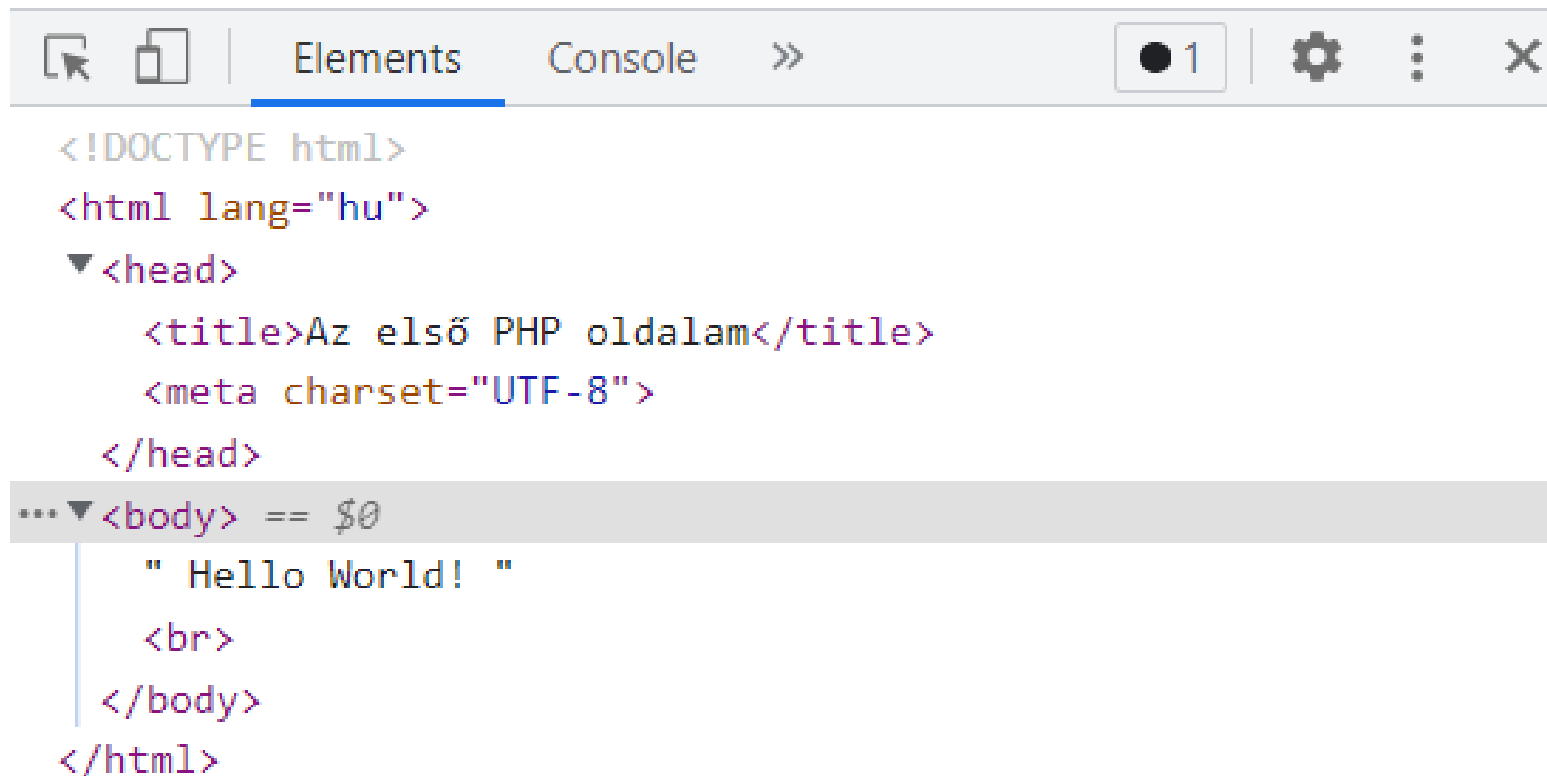
- Készítsük el a legelső PHP-s weboldalunkat!
  - Mentsük el az előző dián látható fájlt, és indítsuk el XAMPP-ban az Apache szerveret!
  - Írjuk be a böngésző URL-sávjába a `localhost/hello.php` útvonalat, és már láthatjuk is a munkánk eredményét!

Hello World!

A legelső PHP oldalunk

- Az így kapott weboldal HTML forráskódja:


```
<!DOCTYPE html>
<html lang="hu">
  <head>
    <title>Az első PHP oldalam</title>
    <meta charset="UTF-8">
  </head>
  ... <body> == $0
    " Hello World! "
    <br>
  </body>
</html>
```

- Vegyük észre, hogy a kiíratást végző PHP forráskódot (az `echo` utasítást) nem látjuk, csupán annak a kimenete látható!

Külső fájlok beágyazása PHP-ban

- PHP-ban külső fájlok beágyazására az **include**, **require**, **include_once** és **require_once** utasításokat használhatjuk
  - Zárójelek nélkül, vagy zárójelekkel is használhatók (pl. `include`, `include()`)
  - Ha a beágyazni kívánt fájl nem létezik...
    - ...az `include` és `include_once` utasítások figyelmeztetést adnak, viszont a program fut tovább
    - ...a `require` és `require_once` utasítások végzetes hibát eredményeznek, és a program futása megszakad
  - Az `include_once` és `require_once` utasítások csak egyszer ágyazzák be a fájlt
  - Sok beágyazandó fájl esetén a beágyazandó fájlokat érdemes egy mappába szervezni, majd a mappát hozzáadni az include path-hoz: `set_include_path()`

Külső fájlok beágyazása PHP-ban

- Példa külső fájlok beágyazására:

```
...  
<body>  
    <?php include_once "header.html"; ?>  
    Ide jön valami tartalom...  
    <?php include_once "footer.html"; ?>  
</body>  
...
```

FEJLÉC EGY KÜLSŐ FÁJLBÓL

Ide jön valami tartalom...

© cservZ, 2021 | Lábléc egy másik külső fájlból

"Hello World" on steroids... avagy PHP kódok fenyegető aurával

```
<?php
    $Hello = "World";
    $World = "Hello";

    echo $$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$
    $$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$
    $$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$
    $$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$
    $$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$
    $$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$
    $$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$Hello;

    echo " ";

    echo $$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$
    $$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$
    $$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$
    $$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$
    $$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$
    $$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$Hello;
```


Köszönöm a figyelmet!
